

TEMA 1

El sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya (SISCAT): concepte. El Pla de salut de Catalunya: principis generals. L'empresa pública Institut Català de la Salut. Missió, visió i valors. Els Estatuts de l'Institut Català de la Salut: naturalesa i adscripció de l'Institut Català de la Salut

REFERÈNCIES LEGISLATIVES

Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'Ordenació Sanitària, l'última modificació del qual s'ha produït per la Llei 5/2017, del 28 de març, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic i de creació i regulació dels impostos sobre grans establiments comercials, sobre estades en establiments turístics, sobre elements radiotòxics, sobre begudes ensucrades envasades i sobre emissions de diòxid de carboni

Llei 8/2007, de 30 de juliol, de l'Institut Català de la Salut, l'última modificació del qual s'ha produït per la Llei 5/2017, del 28 de març, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic i de creació i regulació dels impostos sobre grans establiments comercials, sobre estades en establiments turístics, sobre elements radiotòxics, sobre begudes ensucrades envasades i sobre emissions de diòxid de carboni

Decret 13/2009, de 3 de febrer, pel qual s'aproven els Estatuts de l'Institut Català de la Salut

WEBGRAFIA

<http://salutweb.gencat.cat>

OBJECTIUS

Determinar el concepte de SISCAT establert en la Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'Ordenació Sanitària

Analitzar els principis generals del Pla de salut de Catalunya

Realitzar una aproximació a l'empresa pública Institut Català de la Salut

1. EL SISTEMA SANITARI INTEGRAL D'UTILITZACIÓ PÚBLICA DE CATALUNYA (SISCAT): CONCEPTE

1.1 Concepte

Amb l'objectiu d'assolir una ordenació òptima dels serveis sanitaris de cobertura pública a càrrec del Servei Català de la Salut que permeti l'homogeneïtzació adequada de les prestacions i la utilització correcta dels recursos humans i materials, els centres, serveis i establiments sanitaris integrats en el Servei Català de la Salut, i també la resta de centres, serveis i establiments sanitaris que satisfan regularment necessitats del sistema sanitari públic de Catalunya, constitueixen el Sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya (Siscat), com a instrument adreçat a la prestació de l'assistència sanitària pública.

1.2 Composició

El Sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya és constituït per:

- a) La xarxa de centres d'internament d'utilització pública de Catalunya.
- b) La xarxa de centres i serveis sanitaris d'àmbit comunitari d'utilització pública de Catalunya.
- c) La xarxa de serveis de transport sanitari d'utilització pública de Catalunya.

1.3 Requisits, procediment per a la inclusió i l'exclusió, nivells i àrea d'influència

S'han de fixar per reglament els requisits, les condicions i el procediment per a la inclusió i l'exclusió dels centres, serveis i establiments sanitaris en les corresponents xarxes del Sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya. Així mateix, en funció de les diferents xarxes, si escau, s'han d'establir per reglament els criteris d'acreditació o els estàndards de qualitat.

El Servei Català de la Salut, d'acord amb les previsions del Pla de salut de Catalunya, ha d'establir l'àrea d'influència territorial o funcional que correspon a cada un dels centres, serveis i establiments sanitaris inclosos en les corresponents xarxes del Sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya, que, llevat d'excepcions motivades, s'ha d'ajustar a l'ordenació territorial establerta per aquesta llei.

Important

El Servei Català de la Salut, només amb caràcter excepcional i per una durada limitada, pot establir contractes o convenis amb els titulars de centres i establiments sanitaris que no pertanyin al Sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya, en els supòsits en què els centres i establiments sanitaris del Sistema no siguin suficients.

S'han de fixar per reglament els criteris per a garantir el nivell de qualitat assistencial dels centres, serveis i establiments sanitaris i l'eficàcia i l'eficiència de la gestió econòmica d'aquests.

1.4 Efectes de la inclusió

La pertinença dels centres, serveis i establiments sanitaris al Sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya comporta:

- a) Exercir les funcions assistencials que els correspongui en funció de llur integració en la xarxa corresponent i les funcions de promoció de la salut i educació sanitària de la població, medicina preventiva, recerca clínica i epidemiològica i docència, d'acord amb els programes del Servei Català de la Salut i de la regió sanitària específica, i també la participació en les comeses d'informació sanitària i estadística.
- b) Restar subjectes a les previsions que en matèria de gestió i comptabilitat estableixen els articles 54 i 55.
- c) Restar subjectes als controls i les inspeccions periòdics i esporàdics que calguin per tal de verificar el compliment de les normes sanitàries, administratives, econòmiques i estructurals que siguin aplicables.
- d) Adequar la gestió dels serveis a les directrius generals i els criteris d'actuació que estableixi el Servei Català de la Salut, d'acord amb l'apartat 1 de l'article 46.
- e) Restar subjectes a les normes d'acreditació o, si escau, als estàndards de qualitat que s'estableixin reglamentàriament.
- f) Subministrar al departament competent en matèria de salut i al Servei Català de la Salut tota la informació assistencial i econòmica que calgui per a garantir la viabilitat, la continuïtat, la qualitat i la seguretat dels serveis assistencials de cobertura pública.

1.5 Adscripció funcional

Els centres, els serveis i els establiments del Sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya no integrats en el Servei Català de la Salut s'hi adscriuen funcionalment per a la coordinació adequada de tot el dispositiu sanitari de cobertura pública. A aquest efecte, el Servei Català de la Salut pot fixar directrius i criteris d'actuació, que són vinculants pel que fa als dits centres i establiments.

L'adscripció funcional al Servei Català de la Salut dels centres, serveis i establiments inclosos dins el Sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya implica que les entitats i els organismes que en tenen la titularitat i la gestió les continuen mantenint a tots els efectes.

1.6 Continuïtat i estabilitat del Sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya

Per tal de garantir la continuïtat en la prestació dels serveis sanitaris de cobertura pública com a servei públic, les disposicions reglamentàries que regulin els requisits, les condicions i el procediment per a la inclusió i l'exclusió dels centres, serveis i establiments sanitaris en les xarxes corresponents del Sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya han de tenir en compte els criteris de planificació sanitària, territorialització i estabilitat de la vinculació, en el marc d'un model de prestació de serveis en xarxa que ha d'afavorir les sinergies entre els diferents centres, serveis i establiments sanitaris, sense perjudici del que estableix la normativa bàsica sobre contractació del sector públic.

1.7 Integració d'especialitats

Per tal d'optimitzar els recursos del sistema sanitari públic, s'han d'establir per reglament els mecanismes oportuns que permetin l'adscripció de les especialitats mèdiques que es desenvolupen en l'àmbit extrahospitalari als centres de la xarxa de centres d'internament, llevat de les que per llur entitat i llurs característiques serveixen de suport i referència a l'atenció primària de salut.

2. EL PLA DE SALUT DE CATALUNYA: PRINCIPIS GENERALS

2.1 Introducció

El Pla de salut és el marc de referència per a totes les actuacions públiques en matèria de salut que desenvolupa la Generalitat de Catalunya, amb l'objectiu principal de millorar la salut i la qualitat de vida de la població. El Pla de salut 2016-2020 dona continuïtat a vint-i-cinc anys de planificació sanitària a Catalunya que s'han concretat en set plans de salut des que es va aprovar la Llei d'ordenació sanitària de Catalunya, comptant l'actual. Igual que els seus predecessors, el Pla de salut 2016-2020 és el fruit d'un treball conjunt en què hi han participat més de 1.000 persones provinents de l'administració sanitària, altres departaments de la Generalitat, administracions locals, societats científiques, universitats, col·legis professionals, associacions de pacients o ciutadans a títol individual.

El Pla de salut 2016-2020 pretén donar resposta als principals reptes de salut que té la nostra societat, treballant per a la consolidació d'un sistema sanitari amb uns principis bàsics: públic, universal, just i centrat en les persones. Per això, el Pla de salut 2016-2020 compta amb quatre principals novetats respecte als seus antecessors. En primer lloc prioritza l'abordatge dels determinants socials de la salut a través de dues vessants: la consolidació de l'enfocament interdepartamental i contemplant actuacions preferents sobre poblacions més vulnerables, com són els infants, la gent gran o l'abordatge dels problemes de salut mental. Per altra banda, el Pla fa una aposta per la recerca i la innovació a través del desplegament del Pla estratègic de recerca i innovació en salut. En tercer lloc, reforça les polítiques de salut pública que han d'estructurar la resposta als principals reptes de salut i socials a partir d'un esforç organitzat de la societat i dels poders polítics. Finalment, el Pla de salut 2016-2020 s'esforça per millorar el reconeixement a la tasca dels professionals i donar més qualitat a la seva participació, tot facilitant els lideratges professionals.

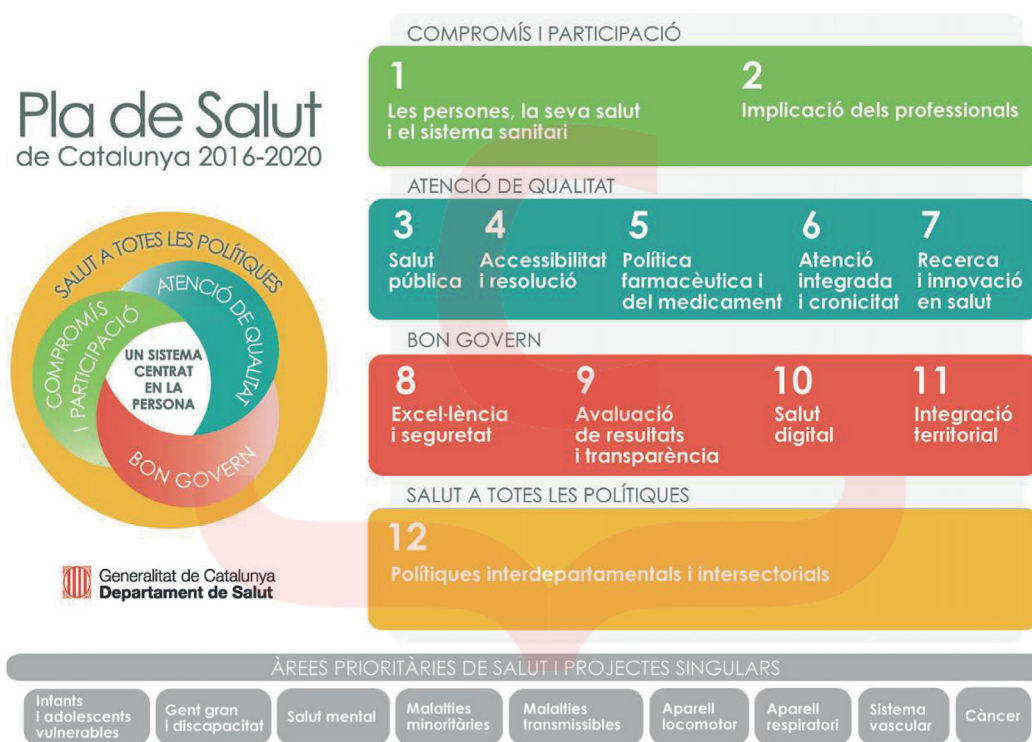
Important

El Pla de salut proposa 28 objectius de salut amb l'horitzó 2020 i identifica fins a nou àrees prioritàries: infants i adolescents vulnerables; gent gran i discapacitat; salut mental; malalties minoritàries; malalties transmissibles; aparell locomotor; aparell respiratori; sistema vascular, i càncer. Els 58 projectes que conté el pla s'agrupen en 12 línies estratègiques que consoliden en els 4 eixos de transformació per al període 2016-2020: compromís i participació, atenció de qualitat, bon govern i salut a totes les polítiques.

2.2 Eixos

Les actuacions que proposa el Pla de salut de Catalunya 2016-2020 s'estructuren en quatre eixos:

- El compromís i participació dels ciutadans i dels professionals, per apoderar-los a millorar la salut i el sistema sanitari.
- L'atenció de qualitat, amb uns serveis accessibles, resolutius i integrats.
- El bon govern, que potencii l'avaluació i la transparència, garanteixi la seguretat, incorpori la recerca en salut i s'adapti a les necessitats dels territoris.
- La salut en totes les polítiques, que reforça el treball intersectorial i interdepartamental que garanteixi l'equitat en salut.

A partir d'aquests eixos de transformació s'han definit 12 línies estratègiques i uns projectes.

Per al període 2016-2020, el Pla de salut també proposa 10 àrees prioritàries de salut que s'han destacat perquè són causa de mortalitat, de morbiditat, de discapacitat, de dependència i, en qualsevol cas, de patiment i dolor.

2.3 Línies estratègiques

En el conjunt de les propostes del Pla de salut es prioritzen unes àrees de salut prioritàries que es reflecteixen de manera transversal en projectes diversos del Pla. No obstant, s'han destacat aquestes àrees amb uns projectes singulars (PS) que estan relacionats amb activitats que són responsabilitat dels plans directors o programes del Departament de Salut. Les àrees prioritàries són: el càncer, les malalties de l'aparell circulatori —tant en la vessant cardiovascular com en la cerebrovascular—, les malal-

ties de l'aparell respiratori, la salut mental i les addiccions, la gent gran i la discapacitat, les malalties de l'aparell locomotor, les malalties transmissibles, la vulnerabilitat en la infància i l'adolescència, i les malalties minoritàries.

A. Línia 1: Persones, la seva salut i el sistema sanitari

Estratègies per fomentar un compromís entre els ciutadans i el sistema, per avançar en la millora de la governança i el desplegament d'un sistema de salut centrat en la persona.

- Projecte 1.1. Operativització de la nova Carta de drets i deures de Catalunya.
- Projecte 1.2. La participació de les persones en les polítiques públiques de salut.
- Projecte 1.3. Desenvolupament d'estratègies per implementar el model d'atenció centrada en la persona.
- Projecte 1.4. Autoresponsabilització, autocura i foment de l'autonomia de les persones.
- Projecte 1.5. Utilització de les tecnologies en el nou model relacional d'atenció integral i integrada.

B. Línia 2: Implicació dels professionals

Els professionals han d'adquirir, mantenir i millorar les competències necessàries per realitzar les actuacions definides en el Pla de salut, i aquestes competències han de ser coherents amb els estàndards de qualitat. Els projectes d'aquesta línia promouen la millora constant de la qualitat a través del reconeixement competencial dels professionals i la seva participació en les organitzacions.

- Projecte 2.1. Elaboració i implantació del Pla de desenvolupament professional continuat.
- Projecte 2.2. Impuls dels òrgans de participació del Departament de Salut en matèria d'ordenació i desenvolupament professional.
- Projecte 2.3. Desenvolupament organitzatiu i lideratge dels professionals.

C. Línia 3: Salut pública

És essencial garantir un conjunt bàsic i nuclear de serveis de salut pública en l'àmbit poblacional, comunitari i individual, accessibles, d'alta qualitat, efectius i eficients, i reforçar les capacitats i competències del sistema de salut pública per proveir-los, integrant les actuacions en promoció, protecció i

vigilància, i assegurant el desplegament territorial a tot Catalunya, sinèrgicament amb l'Administració local i el sistema sanitari assistencial.

- Projecte 3.1. Protecció de la salut: innovació en la gestió del risc, adaptada als nous reptes i riscos emergents.
- Projecte 3.2. Sistematització de les actuacions de promoció de la salut i reducció de les desigualtats.
- Projecte 3.3. Alcohol i drogues: reforç de l'atenció primària.
- Projecte 3.4. Promoció de la salut en el lloc de treball: implantació del projecte "Empreses promotores de la salut".
- Projecte 3.5. Vigilància de la salut pública 2.0.

D. Línia 4: Accés i resolució

S'impulsaran iniciatives relacionades amb els models d'atenció i la reordenació de serveis tenint en compte les necessitats de salut i les patologies més prevalents que generen més interacció entre l'atenció primària i l'especialitzada, l'alta especialització i l'atenció continuada i urgent. Es persegueix generar els canvis necessaris en les maneres d'atendre la població per tal de millorar l'equitat en l'accés, l'eficiència i la resolució dels serveis de salut.

- Projecte 4.1. Models d'atenció de diferents patologies i reordenació de serveis.
- Projecte 4.2. Reordenació de l'alta especialització.
- Projecte 4.3. Revisió de la implantació del model d'atenció continuada i urgent i dels seus resultats.
- Projecte 4.4. Nou model d'atenció primària i comunitària.

E. Línia 5: Política farmacèutica i del medicament

Aquesta línia ha de permetre articular una visió transversal del medicament dins del sistema sanitari i englobar-la des d'una visió assistencial i de salut, en un entorn d'equitat en l'accés i finançament sostenible, tot buscant la mirada del medicament com a inversió en resultats en salut i no només com a despesa.

- Projecte 5.1. Accés a la innovació farmacològica.
- Projecte 5.2. Polítiques de prescripció i dispensació.
- Projecte 5.3. Compra i finançament dels medicaments per resultats.
- Projecte 5.4. Utilització de medicaments i corresponsabilització.
- Projecte 5.5. Avaluació de resultats de l'ús dels medicaments.

F. Línia 6: Atenció integrada i cronicitat

En el marc de l'atenció continuada i la cronicitat, cal potenciar que les persones rebin atenció d'acord amb les seves necessitats, en el moment adequat i adaptada a les diferents situacions i delimitacions territorials. La resposta assistencial ha de ser encara més eficaç i des d'un enfocament assistencial compartit i col·laboratiu entre professionals i organitzacions.

- Projecte 6.1. Implementació d'un model d'atenció integral i centrat en les persones amb malalties cròniques i amb necessitats complexes, des d'una òptica poblacional.
- Projecte 6.2. Implementació del model d'atenció integrada en els territoris i els equips assistencials.
- Projecte 6.3. Desenvolupament d'instruments transversals facilitadors del model d'atenció integrada.

- Projecte 6.4. Model organitzatiu d'atenció integral a la població adulta i infantil amb necessitats pal·liatives i en situació de final de vida.
- Projecte 6.5. Atenció integrada al pacient crònic complex de salut mental.

G. Línia 7: Recerca en salut

Les estratègies en matèria de recerca i innovació en salut s'estableixen en el Pla estratègic de recerca i innovació en salut 2016-2020 (PERIS 2016-2020) aprovat per l'Acord de Govern 75/2016, de 7 de juny, i tenen com a finalitat enfortir el lideratge del sistema de salut de Catalunya en el conjunt del sector públic, garantint la generació de nou coneixement gràcies a les accions instrumentals que es desenvoluparan a través de finançament públic.

- Projecte 7.1. Desplegament del Pla estratègic de recerca i innovació en salut 2016-2020.

H. Línia 8: Excel·lència i seguretat

La promoció i la garantia de la qualitat i la seguretat assistencials es vehiculen mitjançant diferents estratègies, com ara la formació dels professionals sanitaris, la regulació d'aspectes bàsics de la qualitat i la seguretat en l'autorització administrativa preceptiva dels centres, l'acreditació dels nivells òptims de qualitat orientats cap a l'excel·lència, la inspecció preventiva, la promoció de la cultura de la seguretat i les bones pràctiques, el reconeixement dels bons resultats, entre d'altres.

- Projecte 8.1. Atenció sanitària de qualitat i excel·lent.
- Projecte 8.2. Atenció sanitària segura.

I. Línia 9: Avaluació i transparència

Es potencia que els sistemes d'informació facilitin al sector sanitari la presa de decisions a través del registre de les activitats assistencials. S'analitzaran els processos d'atenció més prevalents o d'especial interès, per tal de mesurar-ne la variabilitat, l'eficàcia, l'eficiència i la satisfacció respecte a l'atenció rebuda. Tota la informació obtinguda es posarà a la disposició dels públics en tots els formats, incloent-hi el de dades obertes.

- Projecte 9.1. Avaluació de resultats de tot el procés assistencial.
- Projecte 9.2. Avaluació de la implementació i de la repercussió dels projectes d'atenció centrada en les persones.
- Projecte 9.3. Model de compra pública vinculat al recull de les dades d'eficàcia i eficiència.

J. Línia 10: Salut digital

Es prioritzarà la millora i la transformació del sistema de salut i l'organització sanitària mitjançant la introducció intensiva de noves tecnologies indicades en cada moment. A més es volen identificar les oportunitats de millora assistencial amb l'aplicació de les TIC i desenvolupar solucions de salut digital i reenginyeria de processos en els àmbits assistencials.

- Projecte 10.1. Aplicació de la salut digital en estructures assistencials.
- Projecte 10.2. Aplicació de la salut digital en processos assistencials.
- Projecte 10.3. Aplicació de la salut digital en l'experiència del pacient.
- Projecte 10.4. Pla de sistemes.
- Projecte 10.5. Aplicació de la salut digital en informació per a la presa de decisions operatives.